

A BECSÜLET.

A becsület.

A becsület csak egy ; csak egy féle lehet és mégis a megalkudni tudó világ annyiféle becsületet ösmer : amennyi az ember. Van polgári becsület, főuri becsület, sőt a földturó parasztnak is meg van a maga külön becsülete.

Bizony már-már nevetséges ósdi fogalomnak tünik fel a becsület. Emlegetjük sokat, de nem hiszünk benne, nem bizunk benne. Mi az a becsület ? Egy fogalom, amely hajdan ragyogott, mint a napsugár, ma belepte a por, a hamu ; nincs becsület olyan, mint régen volt. Sokan, nagyon sokan nem ismerik ma az adott szó szentségét : a rom-

lott erkölcsök, a kavargó élet, a gőz, a füst, amely belepi a földet, belepi az egész világot, szennyével kormossá, bűzössé teszi ezt a nemes fogalmat, a becsület fogalmát. Hát igazán nem volna ma becsület?

Van.

*

A csendőrnek mi a becsülete? Ha lelkiismeretesen teljesíti kötelességét, ha elvégezte a rábizott feladatot, ha nem szegte meg esküjét. Ez szorosán a csendőr becsülete. Üldözni a gonoszt, a bűnt, védeni az ártatlanoikat: ez a csendőr hivatása. Egy örökké harczban álló katona a csendőr. Harczban áll a bűnnel, harczban áll a gonoszszal, ezer veszély az élete, nincs nyugta, nincs pihenése; sok a gonosztevő és a közbiztonság őrei aránylag kevesen vannak arra, hogy nyom nélkül tüntethetnék el az emberiség fekélyeit.

Igen, hát a csendőrnek ilyen a becsülete. A katonának utolsó csepp vérig védeni kell a kardbojt tisztaságát, az egyenruha becsületét, a csendőr ezenkívül még a nevéért is száll sikra, azért a nimbuszért, mely körüllegi ezt az egész intézményt. A csendőr becsülete olyan, mint a biróé. A csendőr becsülete: az igazság. Megvédelmezni az igazságot, üldözni a bűnt s ezért legszebb és legnemesesebb a csendőr becsülete valamennyi becsület között.

Mikor a csendőr halálmegvetéssel megy a veszedelembé, akkor az igazságért, a jóért teszi kockára életét: a becsületért. A világrend ábéczéje: a bűn bűnhődést érdemel. És mikor az a gonosztevő szembeszáll a világrenddel, az emberiség törvényeivel, a z általános emberivel, a becsülettel és bűnt követ el, akkor bűnhődés a

jutalma. Ezt követeli az igazság. A csendőr üldözi a gonosztevőt kötelességből, s mikor ezt teszi a csendőr: az igazság harczosa, azt teszi amit kötelessége, amit becsülete parancsol. Azért becsülete a csendőrnek: a kötelesség. Az a kötelesség soha sem parancsolhat rosszat, mindig csak jót, mindig csak olyat, mit egyben az igazság is parancsol.

Látható, hogy milyen nagy a különbség a csendőri és a polgári — az úgynevezett *c z i v i l - b e c s ü l e t* között. Valaki lehet kifogástalan becsületességü, anélkül, hogy üldözné a gonoszat, a rosszat. A polgári becsület *p r i v á t - b e c s ü l e t*: az egyénben kulminál. A polgárnak a saját becsülete képezheti csak a szemefényét, annak tisztaságára, szennytelenségére kötelessége örködni: kötelessége csak. Ez első sorban a csendőré is. De mikor ilyen általá-

n o s a n becsületes az a csendőr, ugyanakkor becsületét képezi az is, hogy a világrend, az általános emberi, megsértetlen maradjon. És ha megsértik azt, a csendőrnek, az igazság szolgájának becsületbeli kötelessége üldözni a megsértőt.

*

A csendőrség minden egyes tagjának első szent kötelessége becsületének megvédése. Hogy mit tegyen e végből, abban legyenek neki irányadók a szolgálati szabályok, sugja meg neki azt az ő lelke. Az az eskü, amit a csendőr a mindenttudó Isten nevében tesz, hogy hiven fogja szolgálni hazáját és királyát, az az eskü egyben becsületbeli fogadalom is, mely irányt ad a csendőr életének, mely idomitólag hat lelkére. E szerint az eskü szerint él a csendőr: szolgálja hazáját. És mikor hazáját szolgálja a csendőr, szol-

gálja a világrendet, a törvényt, őrzí az igazságot, ami ugyan édes mindnyájunknak kötelessége, de kétszeresen kötelessége a csendőrnek, aki erre szentelte egész életét.

Mikor a csendőr elfog egy gonosztevőt, üldöz egy rablógyilkost hóban, fagyban, ezer veszély között és mikor legyőzte a világrend megbontóját, elfogta a gonosztevőt, akkor a csendőr bizonyára csak arra gondol, hogy ő csak kötelességét teljesítette, mikor ártalmatlanná tette az emberiség testén rágódó fekélyt, nem jut eszébe, hogy ő, lánczokra verve a vétkest, a becsületnek tett eleget. Előtte csak kötelesség lehet.

És így van ez jól. Legyen ez mindig így. A csendőr becsülete legyen az ő kötelessége, mely őt a nagyközönség előtt tiszteltté teszi s részére minden jóra való polgár háláját biztosítja!